

► Directeur Surinaamse Luchtvaart Maatschappij weggevlucht uit Suriname

‘Toen de kinderen sliepen, hebben we de koffers gepakt’

Na verschillende functies in de internationale luchtvaart werd Paul de Haan twee jaar geleden gevraagd de Surinaamse Luchtvaart Maatschappij gezond te maken. Vorige week vluchtte hij midden in de nacht naar Nederland.

Hans Nijenhuis
Amsterdam

Achteraf kun je je afvragen: had hij het niet kunnen weten? Nou, Paul de Haan had er twaalf jaar bij Kenya Airways op zitten en stond dus echt niet te kijken dat hij voor zijn eerste presentatie bij de president om 21.00 uur werd verwacht. De staat is de enige aandeelhouder van SLM en ieder heeft zijn eigen werktijden, nietwaar? Maar hij werd pas om 01.30 uur binnengelaten. Wat wilde hij drinken, was de eerste vraag. „De president en enkele ministers hadden iets te vieren.”

Dus hoe serieus was het land nou met het voornemen SLM door een directeur van buiten te laten reorganiseren? Heel serieus, denkt De Haan (47) nog steeds. Het plan was aansluiting zoeken bij een alliantie van samenwerkende luchtvaartmaatschappijen, zoals ook KLM die heeft. Maar dan moest er wel wat gebeuren. Want het bedrijf, ook bekend als Surinam Airways, zat net als heel Suriname onder de schulden en de twee enige ‘assets’ waren de routes op Amsterdam en Miami.

De drie toestellen die SLM leaste? „Een Boeing 777-200, en dan ook nog de *long range* – dat is een toestel voor vluchten naar Nieuw Zeeland. Prachtige slaapcabine voor het personeel aan boord, maar voor ons veel te duur”, vond De Haan. Opzeggen dus, dat leasecontract. Twee kleinere 737’s? Bruikbaar, maar moest er per se eentje aan de grond blijven voor het geval vooraanstaande mensen ineens op reis moesten?

Op kantoor gingen de waterflessjes en de dure koffiemachine eruit. Met een waterdispenser en gewone koffie kun je ook werken. En dan het personeel. Prima mensen zaten ertussen, maar waarom zo

veel? Zeshonderd mensen voor een maatschappij met drie toestellen? Dat is relatief meer personeel dan easyJet of zelfs KLM heeft. „Als een controller per dag drie rekeningen moet versturen en toch zegt dat hij het druk heeft, ben je bij mij aan het verkeerde adres.” De Haan introduceerde een vrijwillige vertrekregeling.

Zou het daar fout zijn gegaan? „Alles is politiek in Suriname”, zegt De Haan. Hij heeft ervaring met kantoorpolitiek, maar dit was partijpolitiek. „Elke partij wilde een succesvolle herstart van SLM kunnen claimen, maar niemand wilde dat zijn ‘geaccommodeerden’ daar slachtoffer van werden.” Plat gezegd: het neefje van de minister mocht zijn baan niet verliezen.

Bizar? In de tien jaar onder president Desi Bouterse zijn corruptie en nepotisme helaas schering en inslag geworden. De nieuwe president Chan Santokhi beloofde bij zijn aantreden in 2020 een nieuw begin, maar benoemde wel zijn vrouw tot commissaris bij het Staatsoliebedrijf. Vicepresident Ronnie Brunswijk had er zijn broer als commissaris laten neerzetten. Die broer is trouwens ook commissaris bij SLM. Santokhi kan niet regeren zonder de steun van de partij van Brunswijk.

Kortom, De Haan kreeg gedoe met zijn raad van commissarissen. Of binnen de raad van commissarissen beter gezegd, want ook die was verdeeld langs partijlijnen. Aanvankelijk pakte het nog goed uit. De regering stelde een nieuwe president-commissaris aan, Xaviera Jessurun, met ervaring in de luchtvaartsector. „We hebben begin dit jaar samen een herstructureringsplan gemaakt, *rock solid* was het.”

Brandstofprijzen

Privé had De Haan het naar zijn zin. Zijn zoontje was op de crèche binnen een week uit de luiers. „Ze hebben daar nog een ouderwets goede opvoeding.” En zijn dochter had het fijn op school. „Ook nu we weer in Nederland zijn, zingt ze nog elke morgen het Surinaamse volkslied, zoals ze dat daar op school heeft geleerd.”

Maar de oorlog in Oekraïne bereikte ook Suriname. Brandstofprijzen verdubbelden en De Haan voelde zich genoodzaakt verder in de

▲ Het internationale vliegveld in Suriname. Onder: Paul de Haan. FOTOS ANJALI RAMNANDANLALL, MARLIES WESSELS

kosten te snijden. De ‘voordeltjes’ van de leden van de rvc gingen eraan: gratis vliegen zat er niet meer in. Een klap voor mensen die in een enkel geval, zoals de Haan zegt, ‘op vrijdag businessclass naar Amsterdam vliegen, daar de bloemetjes buiten zetten en op zondag weer terugvliegen’. Een meerderheid van de rvc zegde vervolgens het vertrouwen in Jessurun op. Een lid van de rvc zei op de radio: „De Haan is gewoon een crimineel.”

De vakbonden werden intimiderender. Er werd geëkt. In de pers kreeg De Haan kritiek: hij zou dure externen inhuren. De Haan: „Bij een herstructurering is dat niet ongewoon.” In het parlement riepen afgevaardigden op hem zijn paspoort af te nemen en op te sluiten. Dat is ook de reden dat De Haan nu hier zijn kant van het verhaal vertelt: hij wil niet dat het beeld onweersproken blijft. In Suriname heeft hij een schriftelijke verklaring doen uitgaan.

Het bleef niet bij woorden. Op de doodlopende weg langs zijn huis reed regelmatig dezelfde auto voorbij. De honden sloegen ’s nachts aan. Er liepen mensen rond het huis. De Directie Nationale Veiligheid zegde beveiliging toe: volgende maand. De Haan kreeg gezondheidsklachten en diende zondag 21 augustus zijn ontslag in. Toen daarna een auto achter hem aan reed tot bij zijn huis, knapte er iets.

„Ik kwam om 20.00 uur thuis, mijn vrouw was net onze dochter aan het voorlezen...” De Haan wordt emotioneel en heeft een glas water nodig voordat hij verder kan. „Nadat de kinderen sliepen, hebben we onze koffers gepakt. Ik wilde de grens over naar Frans Guyana. Daar begint Europa.” Om 02.00 uur vertrokken ze. Zij met de kinderen in haar auto, hij in de zijne. Zij heeft een andere achternaam, dus dat leek veiliger. Bij de grens liet hij zijn auto staan. „Ik heb een pet en leesbril opgezet en zo ben ik in een toeristenbusje gestapt.” Vorige week arriveerde het gezin in Nederland.

Onderzoek: geen onregelmatigheden

Op last van president Santokhi onderzoekt accountant Ron Wijnstekers, sinds zijn pensionering bij KPMG in 2015 adviseur van Santokhi, de gang van zaken bij SLM. Wijnstekers: „We hebben geen aanwijzingen gevonden voor onrechtmatige betalingen aan externen. Integendeel, afgaande op wat wij zien, zeg ik over het werk van de president-commissaris en de ceo: petje af. Ik begrijp de onrust over het inhuren van externen, maar het is de vraag of Suriname zelf de benodigde expertise in huis heeft. Een uurtarief van 200 euro lijkt torenhoog, maar internationaal is het goedkoop. Wat er nu in de media wordt geschreven over De Haan, is buitensporig.”

Per dag drie nota's versturen en zeggen dat je het druk hebt? Ben je bij mij aan het verkeerde adres

– Paul de Haan, SLM